

NAISTE VALIMISÕIGUS – SAROJINI NAIDU JA SOPHIA DULEEP SINGH

Materjali autor: Maarja Tinn

KOOLIASTE:	IV kooliaste
AINETUND:	Lähiajaloo III kursus „20. sajandi arengu põhijooned: Eesti ja maailm”, teema „Eluolu ja kultuur – naiste emantsipatsioon”
LÕIMING:	Ühiskonnaõpetuse I kursus, teema „Valimised”
ÕPITULEMUSED:	Õpilane <ul style="list-style-type: none">• analüüsib kultuuride arengu põhijooni ning seostab neid ühiskonnas toimunud muutustega;• omab ülevaadet naiste valimisõiguse laienemisest maailmas ning sellega seotud võitlusest;• oskab nimetada naiste valimisõiguse eest võidelnud naisõiguslasi.
TUNNI PIKKUS:	2 x 45 min
ABIMATERJALID:	<ul style="list-style-type: none">• ALLIKAS 1. Sarojini Naidu• ALLIKAS 2. Sophia Duleep Singh• ALLIKAS 3. Riikide nimekiri
SISSEJUHATUS: 5 min	Meenutame ühiskonnaõpetuses õpitud: <ul style="list-style-type: none">• Nimetage Eestis toimuvaid valimisi.• Kellel on õigus valida? Millised piirangud tänapäeval valimistel kehtivad?• Nimetage eelnevalt ajaloos esinenud piiranguid. Tooge konkreetseid näiteid.• Kas piirangud on olnud pigem universaalsed või erinenud riikide lõikes olulisel määral?
ÕPPIMINE: 60 min	Rühmatöö (3–4-liikmelised rühmad). (40 min) I ÜLESANNE <ul style="list-style-type: none">• Lugege läbi ALLIKAD 1 ja 2 (isikukaardid India naisõiguslastest – Sarojini Naidust ja Sophia Duleep Singhist). Rühma ülesanne on luua juurde 2 allikat (isikukaarti) kahest naisõiguslasest, kes võitlesid naiste valimisõiguse eest. Seejuures üks naine peab olema Eesti päritolu, teise valivad rühmaliikmed ise. Kahe naise kohta tuleb ALLIKATE 1 ja 2 eeskujul luua tutvustavad ülevaadet ning jagada neid õpetaja valitud keskkonnas klassikaaslaste ja õpetajaga (nt Google Docsis, Moodles vms keskkonnas).• Lisaks on soovitatav kõikidest isikukaartidest koostada koolis väljapanek ning siduda see mõne tähtpäeva või sündmusega – nt valimised, rahvusvaheline inimõiguste päev, naistepäev vms.

II ÜLESANNE

Vastake küsimustele:

- Mille poolest need neli naist erinevad, mille poolest sarnanevad?
- Kelle tegevust neist peate kõige edukamaks? Selgitage, miks.

Individuaalne töö (20 min)

Igale õpilasele määratakse üks riik, mille kohta ta peab lähemalt uurima ning kirjutama lühiülevaate võitlusest naiste valimisõiguse eest (ALLIKAS 3).

Küsimused, millest võimalusel lähtuda ülevaatliku teksti koostamisel:

- Mis aastast saavad antud riigis naised valimistel osaleda? Milliste sündmuste tagajärjel naised valimisõiguse said?
- Kas valimisõigus laienes kõigile täisealistele naistele? Kui ei siis, milliseid lisapiiranguid oli/on?
- Kui suur on antud riigis tänapäeval naiste osakaal parlamendis? Kas riigis on võetud kasutusele mingeid meetmeid, et naiste esindatust poliitikas suurendada?

KOKKUVÕTE:
25 min

Ajajoone koostamine

- Õpilased rivistavad end klassis vastavalt naiste valimisõiguse saavutamise aastale n-õ elavaks ajateljeks. Seejärel kantakse ette naiste valimisõiguse kronoloogiline ülevaade (iga õpilane teeb kokkuvõtte enda uuritud riigi kohta). Lisaks kantakse ette rühmatööna koostatud naisõiguslaste lühielulood iga vastava riigi juures (Nt kui mõni rühm koostas Susan B. Anthony isikukaardi, kantakse see ette Ameerika Ühendriikide ülevaate järel, Marta Lepast pärast Eesti kohta käivat ülevaadet jne).

ALLIKAS 1:

Foto 1. Allikas: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sarojini_Naidu.jpg

Joonis 1. Kaart Indiast.

Sarojini Naidu (1879–1949)

Luuletaja („India ööbik“), poliitiline aktivist ja feminist

Sarojini Naidu sündis 1879. aastal Hyderabadis, Indias. Tema isa oli kohaliku kolledži juht. Naidu ise lõpetas London King's College'i ja Cambridge'i ülikooli. Ta abiellus 19-aastaselt teisest kastist mehega, mis tol ajal oli Indias väga haruldane, ja neil oli viis last.

Naidu liitus India vabadusvõitlusega 1905. aastal, osaledes mitmes olulisel kampaanias Mahatma Gandhi, Jawaharlal Nehru ja Rabindranath Tagore kõrval.

Naidu jaoks olid naiste õigused tihedalt seotud India iseseisvuspüüdlustega. Tema jaoks sai India rahvas olla tõeliselt elujõuline üksnes siis, kui India naistel on meestega võrdsed õigused.

1917. aastal asutas ta koos Annie Besantiga Naiste India Ühingu. Organisatsiooni eesmärk oli võidelda naiste valimisõiguse ja esindatuse eest. Naidu teeneks võib pidada naiste võrdset valimisõigust Indias. Ta külastas Londonit, et veenda Briti võime andma naistele valimisõigust. Ta töötas selle nimel, et nii Rahvuskongressi kui iseseisvusliikumisse üldiselt kaasataks rohkem naisi, ning võttis India Rahvuskongressilt lubaduse, et nende võimule saades antakse naistele valimisõigus. See sai teoks 1947. aastal ning on tõesti siiani India iseseisvuse üks alustalasid.

Aastatel 1915–1918 reisis Naidu mööda Indiat, pidades loenguid naiste õigustest, heaolust ja rahvuslusest. 1918. aastal asutas ta koos teiste India feministidega ajakirja Stri Dharma, mis vahendas maailma uudiseid feministlikust vaatenurgast.

Sarojini Naidu sünniaastapäev, 16. veebruar on India naistepäev.

ALLIKAS 2:

Sophia Duleep Singh (1876–1948)

Foto 2. Allikas: <http://www.pinspired.com/wp-content/uploads/2018/03/Sophie-3.jpg>

Sophia Duleep Singh oli pagendatud India printsia tütar ja kuninganna Victoria ristitütar, Suurbritannia prominentsemaid sufražette. Oma tausta tõttu oli ta äärmiselt privilegeeritud. Lisaks sellele, et ta oli rikas, oli ta ka aristokraat ja kuninglikku päritolu, mistõttu politsei kohtles teda austusega, mida teised, tööliklassist pärit naised tunda ei saanud. Oma päritolu tõttu oli Singhil ka hääli, mis puudus teistel india päritolu naistel, kes sufražettide liikumisest osa võtsid ja keda mingil määral kasutati sufražettide kampaania mainekujundusena, et näidata liikumise mitmekesisust.

Singh osales naiste Maksude Vastupanu Liiga tegevuses. Selle liikmed keeldusid maksust makse, väites, et kui nad ei saa hääletada, siis ei peaks nad ka makse maksma – naistel puudus valmisõigus, samas oli neil riigi ees kohustus makse tasuda. Kuna Sophia oli rikas, sai ta endale lubada maksude mittemaksmist. Mitmel korral käisid tema juures kohutäiturid, arestides tema vara ning müües seda oksjonil maksuvõlgade katteks. Liiga liikmed ostsid aga tema vara iga kord oksjonitel tagasi (tema enda raha eest).

Singh juhtis üht Briti sufražettide suurimat meeleavaldust 1910. aastal, nn Musta reede meeleavaldust, koos Emmeline Pankhursti ja teiste sufražettidega. Ka Sophia vanem õde, Catherine, oli sufražettidega seotud, kuid osales rahumeelsetel kampaaniatel ja Saksamaal elades ei olnud nii aktiivne kui Sophia.

ALLIKAS 3:

Riikide nimekiri

Bangladesh
India
Jaapan
Saudi Araabia
Ameerika Ühendriigid
Kanada
Austraalia
Uus Meremaa
Austria
Belgia
Hispaania
Holland
Itaalia
Norra
Portugal
Prantsusmaa
Rootsi
Soome
Suurbritannia
Šveits
Taani
Tšehhi
Türgi
Venemaa
Eesti
Leedu
Läti
Libeeria
Kreeka
Island
Hiina
Egiptus
Brasillia
Afganistan
Argentina
Mehhiko

